

پیداچوونه وهه یه که به پیداچوونه وهی وهرگیردراوی دهقی کتیبی خولیاو مه رگی

رهحمانی کورد خولیا کوردستان

ههزاران ته زویری مهلا عهبدوللا حهسه نزاده له و پیداچوونه وهه یه دا

مافناس - حهسه ن ئه یوب زاده

بهشی حهوتهم

یرگی دووههم

سه رهه لدان ریبه رگ

The Forging of a Leader

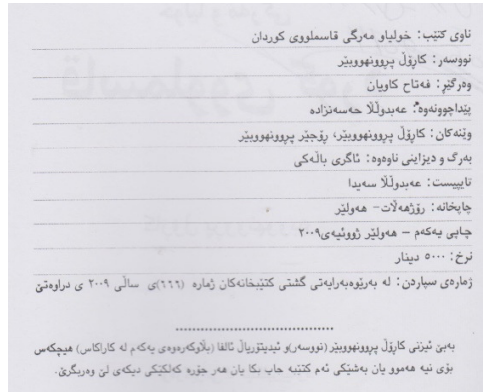
خراپترین دیموکراسی له هه ر دیکتا توری یه که باشتره

-- عهبدوره حمان قاسملوو

کورتیه که له سه ر ۱۶۰ لاپه ره ی کتیبی خولیاو مه رگی رهحمانی کورد خولیا کوردستان و درتزه ی لیکولینه وه که له وه به دا بخوینه وه!

نوو سه رتکی سپانیولی کتیبکی به ناوی خولیاو مه رگی رهحمانی کورد خولیا کوردستان به زمانی سپانیولی نووسیوه و خوی کردویه به ئینگلیزی و له ۲۰۰۹/۱۲/۲۰ له ولانه یه کورتوه کانی ئه مریکا بلا و کراوه ته وه.

پیشتر باس کرا که کتیبی رهحمانی کورد به وهی مهلا عهبدوللا حهسه ن زاده و به و جو ره که له لایه ن به رتوه به رایه تیی گشتیی کتیبخانه کانه وه راگه به ندراره و ژماره ی سپاردنی ۱۶۶ ی لیدراوه له ژوئیه ی ۲۰۰۹ له هه ولیر چاپ کراوه. به وه به رجا و گرتنی رتکه وتی چاپی دهقه ئینگلیزی یه که که ئاخری دئسامبری ۲۰۰۹ بووه نیشان ده درئ که وه رگیردراو و پیداچوونه وهی دهقه کوردیی یه که بووه چاپ مانگ زوتر له دهقه ئینگلیزی یه که که سه رچاوه ی دهقه کوردیی یه که بووه چاپ کراوه. مهلا عهبدوللا به م کاره ی که کردویه وه لامی مه تلو که که ی نه زانراوی فهلسه فی هتله که و مریشک + که له شیری داوه ته وه و سه لماندویه که هتله که زوتر له مامرو که له شیر خولفاوه.

چاپی دهقه سپانیولی یه که له کاراکاس، له ۲۰۰۸ بووه. دوا ی وه رگرتنی ژماره ی سپاردن له به رتوه به رایه تیی گشتیی کتیبخانه کان به پچه وان ی سه ر به رگی دهقه ئینگلیزی یه که وه دهقه کوردیی یه که به، جارنکی دیکه ناوی کتیبه که گوردراوه و به ناوی خولیاو مه رگی قاسملوی کوردان ژماره ی ۱۶۶ ی لیدراوه. له دهقه سپانیولی یه که ش دا رهحمانی کوردیوه. سه رتر له هه موو ئه وانه ئاخ لاپه ره ی وه رگیردراوه که ی ماموستا کاویان و پیداچوونه وه ته زویری یه که ی مهلا عهبدوللا یه. له و ئاخ لاپه ره یه دا دوو گورانی دیکه ی سه رنچراکش ده بیدری که یه کیان زور زهقه. ئه و گورینه ش له رتکه وتی چاپ کردنی کتیبه که هه دا کراوه.

ISBN: 978-1-4401-7816-0 (sc)
ISBN: 978-1-4401-7815-3 (ebook)
ISBN: 978-1-4401-7814-6 (d)

Printed in the United States of America

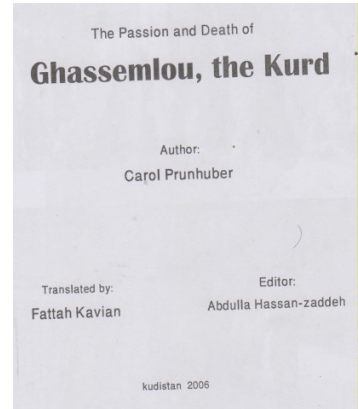
iUniverse rev. date: 12/30/09

Revision and expansion of a first edition published in Spanish by Alfa Editores, Caracas, Venezuela, 2008, under the title Pasión y Muerte de Rahmán el Kurdo: Soñando el Kurdistan

مهلا عهبدوللا بو ئه وه جارنکی دیکه خوی به "ئیدیتوری ئه و کتیبه و دروستکاری خوی له پیداچوونه وه به دهقه کوردیی یه که ی کاویان دا نیشان بدا به ئینگلیزی یه ناوی کتیبه که ی له رهحمانی کوردیه کردوه به قاسملوی کورد. مهلا عهبدوللا به وه شه وه نه وه ستاوه سالی چاپی ئه و کتیبه ی له ۲۰۰۹ وه کردوه به ۲۰۰۶ و وشه ی "کوردستان" ی لئ زیاد کردوه. جیاله هه موو ئه وانه له پشت به رگه که دا و له سه ره تانی پاراگرافی چواردا ئه و واقعیته نووسراوه که: "خولیاو مه رگی رهحمانی کورد" سه ره تا به "سپانی" ی

نووسراوه و دواتر وهگریدراوه ته سهر ئینگلیزی و له پیداجوونه وه که دی دا مهلا عهبدوللا ناوه که دی گۆریوه و کردوو به قاسملووی کوردو سالی چاهه که شی سئ سال پینش چاپی ئینگلیزی به که دی و دووسال پشتر له سپانیولی به که دی نووسیوه.

له و ماوه یه دا نووسهری ئەم دیزانه له زنگه ی جۆراوجۆره وه پێوه نیدی به مامۆستا کایان، دۆستان و خزم و کهسی نزیکه یه وه گرت بۆ ئەوه نوسخه ی دهسخه ته که ی مامۆستا کایان له مهلا عهبدوللا وه بگره وه تا مهلا عهبدوللا له دوارژدا مامۆستا کایان یان که سیکه دیکه به تاوانی ئەو ههزاران تهزویره که له و کتیه دا کردوو به تۆمه تیار نه کا، که سایه تیبی به که ی به زری خزمی مامۆستا کایان دوا ی هه ولی خۆ ی بۆ وه رگرتنه وه ی دهسخه ته که داگرتوو و له زتر چنگی که : " مهلا عهبدوللا دهستی به سهر نوسخه ی دهسخه ته که داگرتوو و له زتر چنگی ده رتایه ". هه ر وه ها حه سه نه زاده به یه کئ له هاوژبیا و نزیکانی مامۆستا کایانی گوتوو که نووسخه که ی مامۆستا کایانی ناردوو به بۆ نووسهری کتیه که !! رهنگه مهلا عهبدوللا پێی وابوو به که نووسهر ده بی بۆ چاپی تازه ی کتیه که ی که به و زوانه له له ندهن بلاو ده کرتنه وه ده بی تهزویره کانی مهلا عهبدوللا تیرتزی.

پرگه ی دووهه م

" له سه ره له دانی ربه ریک " ه وه که له لاپه ره ی ۱۶۳ وه دهستی پێکردوو تا لاپه ره ی ۱۹۲ که سه رچاوه کانی نه و به شه گرنگترین زانیاری یان سه باره ت به دیداری د. قاسملوو و سه رۆک مصطفی بارزانی و وتۆزه به ناوانگ و مێژوو یی به که یان له " دهفته ری دیلمان " ناوچه ی حاجی ئۆمه ران، سه رچاوه که ی له ژماره ۲۰۶ وه تا ۲۳۶ وه بووه و له لاپه ره ی ۳۳۴-۳۳۹ له ئاخری کتیه که دا نووسرا، مهلا عهبدوللا سانسۆری کردوو. کرته بۆ ئیره ۲۲۴ - ۲۲۵ - ۲۲۶ - ۲۲۷ و ۲۲۸ بکه و Ctrl دا بگره ! نه و به شان سه رچاوه و به لگه کانی نه و زانیاری یان نه که نووسهری کتیه که کۆی کردوو نه و له ئاخری کتیه که دا نووسیونی. نووسهری ئەم لیکۆلینه وه یه نه ی توانیوه هه موو سه هچاوه کان بۆ سه ر کوردی وه بگرێت، چونکه ده بوو ده فی تیکسته که ش بنووسینه وه که نه ده کرا. نه گه ر ویستبای کارتی ئه وتۆ بکا ده بوو سه رله به ری کتیه که بنووسینه وه.

لاپه ره ی ۱۶۳ ده فی ئینگلیزی و ده فی کوردی لاپه ره ی ۱۹۰ سه ره له دانی ربه ریک !

Forging of a leader

نه و به شه ی کتیه که ی کارۆل به و قسه نه سه ته قه سیاسی به به ناوانگه ی دوکتور قاسملوو دهستی پێکردوو که حه سن زاده (ئیدی تۆری کتیه که) قرتاندوو به ...

The worst democracy is better than any dictatorship.

-Abdul Rahman Ghassemloo

" خراپترین دیموکراسی له هه ر چه شنه دیکتاتۆری به ک باشتره ."

- عه بدوره رحمان قاسملوو'

" له لاپه ره ی ۱۶۳ وه تا ئاخری لاپه ره ی ۱۹۰ که پێوه نیدی به سه رۆکایه تیبی د. قاسملوو وه بووه، گرنگترین تهزویریک که مهلا عهبدوللا له و به شه دا کردوو به سانسۆر، قرتاندن، مقه سته رکردنی هه زده هیللی لاپه ره ی ۱۸۵ ده فی ئینگلیزی پاراگرافی پینج بووه که ده بوو له لاپه ره ی ۲۱۵ له پاراگرافی سێی ده قه کوردی به که دا بنووسه رت که قرتاندوو به. بروانه ته رجه مه ی ۱۸ هیللی لاپه ره ی ۱۸۵. نه و ده قه سانسۆر کراوه له لایه ن نووسهری ئەم لیکۆلینه وه یه کراوه به کوردی. کرته بۆ ئیره بکه و " Ctrl داگره !

سالیانیک دواتر واته له ۱۹۸۸ قاسملوو له گه ل یوردی پۆیۆل سه رۆکی گشتیبی کاتالۆنیا، جه لال تاله بانیبی و که نده ل نه زان له بارسلۆنیا پیدا چوو نه وه ی " هه لۆیسته کانی " بارزانی یان ده کرد. بۆیۆل دژ به کورده کان هه لۆیسته ی گرت و په سه ندی بارزانی و کتیه که ی رینه مۆرسی کرد.

بۆیۆل گیرایه وه و گوتی: " نه و کاته ی که دیکتاتۆری ئیسه پانیا بۆ دارشته ی بناخه ی ئۆییرای بارسلۆنیا هات، من به ده نگه ی به رز په ندیکه کوردییم خوتنده وه:

" ده می مروف قه له شه تیک نی به که بتوانی به قور بیگری ". ناتوانی پینش به ناخاوتنی مروف بگری " بۆیۆل ستایشی بارزانی ده کرد که دا کوکی له پیناسه ی که مایه تیبی به ک کردوو و گوتی: له دونیا به کدا که هه موو بۆ شورش سۆسیالیستی یان کۆمۆنیستی و بیرو باوه ره جیهانی به کان شه ریان ده کرد، بارزانی گوتی: ناسنامه ی که مایه تیبی به کان له بیر کراوه. قاسملوو روی کرده تاله بانیبی و بۆ شروفه کرد و گوتی: ئیمه ره خنه مان له پیره بارزانی ده گرت، به لام ئیستا که سیک له کاتالۆنیا ناخاوتنه که ی به قسه ی نه سه ته ق، به نموو نه و سه ره مه شق ده زانئ. دوا ی نه و هه موو رو داوه که قه وما، دوا ی هه له بیجه، هه موو سالانی خه بات له کپووشاخان، له گه له وه زعی ژۆیۆلیتیکی و نه و دراوسه یانیه ی که هه یان بوو، ئایا ئیمه له ومان باشتر کرد؟ بارزانی نه و واقعیته ی وه راست گیرا که

بزواندى كۆسىپ سەر ريگە كەلە ھاۋىيەماتىيىسى سىياسىيەت دەپ بە سانى نىيە. بارزانى بۇ ئەو خەباتە دوزارە، ئەۋەي لە تواناىداھەبىيو بەباشترىن شىۋە بەرتۈەى برد."

باخونەر خۇي بلنى كە عبدوللا حسنزادە ئەو بەشەى بۇ لە ۋەرگىراۋەكەدا سانسۇر كىردوۋە؟ ئەمانەت و راستگۇيى و شەرەفى قەلەم لەحىزى سىياسىي ئاخذىنكاندوۋدا فىلسىك ناكا.

تەزۋىرە كانى مەلا عبدوللا حەسەن زادە لە ۋىنەكانى كارۇل پىرۇن ھۇيىردا.

نووسەرى كىتەبەكە لە سەفەرەكەىدا بۇ كوردستان ژمارەبەك ۋىنەى تايەتتى لە پىشمەرگە و ئەندامانى حدكاو د. قاسملو و خۇي گرتوۋە و لە كىتەبەكەىدا لە لاپەرەى ۱۹۱دا بىلاۋى كىردوۋنەۋە. مەلا عبدوللا حەسەن زادە لە پىداچوۋنەۋەكەىدا بەشكىكى ھەرەزۇرى لەۋۋىنانەى نووسەرى كىتەبەكەى سانسۇر كىردوۋن.

ھەلبىزاردى ۋىنەكان و جۇراۋجۇرىيەكانىان لە لاىەن نووسەرەۋە مەبەستدار بوۋە. بەلام مەلا عبدوللا حەسەن زادە (ھەبىياكىي) لىرەشدا تەزۋىرى كىردوۋە. كارۇل ھوبىرلەزىر ھەروىنەبەك دا پىناسەبەكى بۇ نووسىۋە. كىن و چ كارە بوون نووسىۋىنى. بەلام ئىدىتۇرى تەزۋىركار ئەۋانەى مەبەست نەبوۋە. سىچۋار ۋىنەى خۇي بەدەمانچەى بەركەلەكى و كۆلەبالى ھەورامىيەۋە لەبەر دەمى د. قاسملو قوت كىردوۋەتەۋە. ۋەبزانە كەسكىكە لە رىزى فەرماندەرانى قارەمانى گەل، سەرھەنگە بەسايى، سەرھەنگ رەبىعىي، سەرگورد عەلىار، سەروان ھەزار، فەرماندەرى سىياسىي نىزامىي مامۇستە حەسەنى شىۋەسەلىي، محمد قادىرى فەرماندەى گروپى زەرەبەتى سەرشاخان پارتىزانى بەناۋو دەنگ، قادر افتخارى فەرماندەرى بە ۋەج و لىۋەشۋاۋەى ھىزى پىرانشار سەر بە بنەمالەى نىشتامانپەۋەرى قادىرى، خدرە سور، چىچەى بارام مىرزا بى ئەۋە ژىرنووسى بۇدانابن!

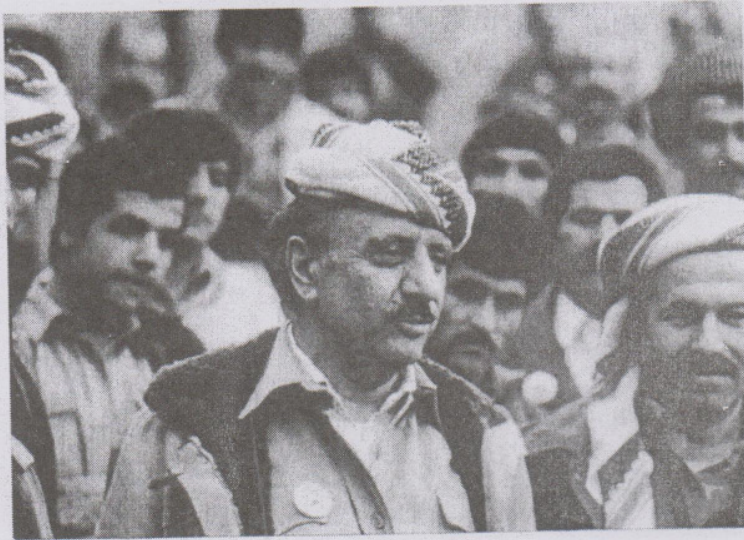
حسنزادەى ئىدىتۇر لىرەشدا ئەمانەتى نەپاراستوۋە و لەۋ يازدە ۋىنەبەى كىتەبەكەى كارۇل دا تەنبا چۋار ۋىنەى ھىشتوۋنەۋە و ھەوت ۋىنەى لىقرتاندوۋن و لە كىتەبەكەى دەرھابىشتوۋن. لەبەرامبەردا دوازدە ۋىنەى خۇي و خزمە سىياسىيە كانى كە ھىچ ۋىچۋوبىيەكى، ئىنسانىي، فىكىرى، ئەخلاقىي و سىياسىي بان لەگەل د. قاسملو نەبوۋە لەۋ كىتەبەدا نومايش داۋن.

مەلا عبدوللا لە لاپەرەى ۳۳۹ى پىداچوۋنەۋەى ۋەرگىردراۋەكەدا بۇ ئەۋە ۋىنەى خۇي و د. قاسملو ۋىكرا نىشان بىردى ھەۋلىداۋە نەفەزىكى سىپەم كە ۋىدەچى ۋىنەى تالەبانى لە تەنىشت دوكتور قاسملو بوۋى، بە شىۋەبەك شاردوۋەتەۋە، فۇتۇشاپى كىردوۋە. ئەو كارەش بۇ ئەۋە كراۋە كە عبدۇللا حسنزادە لە تەنىشتى د. قاسملو زەقتىر نىشان بىردى.

ئەۋ ۋىنانەى كە كارۇل لەكىتەبەكەدا چاپى كىردوۋن لە خوارەۋە بىنە! ئەۋانە ھەموو ژىرنووسىان ھەبە. ئەۋانەى كە ژىر نووسىان نىيە ھەموو مەلا عبدوللا لىيىزىاد كىردوۋن. مەعلوم نىيە ئەۋانەكىن؟ ناۋيان، كارىان و چ پىۋەندىيەكىان بەۋ تەزۋىر و بابەتانەۋە ھەبوۋە كە لىرەدا باسىان كراۋە؟ سەبىرتىننى ئەۋ ۋىنانە ۋىنەبەكى فۇتۇشاپ كراۋە كە لە ژىرەۋە دەبىننىن. بەشىيەكەم بەشكىك لەۋ ۋىنانە لە خۇدەگرن كەنووسەرى كىتەبەكە گرتوۋنى و ژىرنووس و پىناسەبەىان بۇ كراۋە. بەشىيە دوۋەم تەزۋىرىيەكانى مەلا عبدوللان و پىناسەبەكىان نىيە.

ئەو وێنە زیادکراوە بێ ناوو نیشانانە کە مەلا عەبدوللا لەو پێداچوونەوە تەزویری بەدا لەبری بەشێک لەو وێنەی کارۆل چاپی کردوون
 لە ژێرەو دا بێنە!

نەم تاكە وینه یە ی نووسەر كە پەریوہ تە ناو وینه تە زویری یە كانی مەلا عەبدوللا لە ژێرەوہ ببینە!

وینه فۆتۆشاپ کراوه ته زویرییییه کهی مهلا عهبدوللا و تاله بانایی

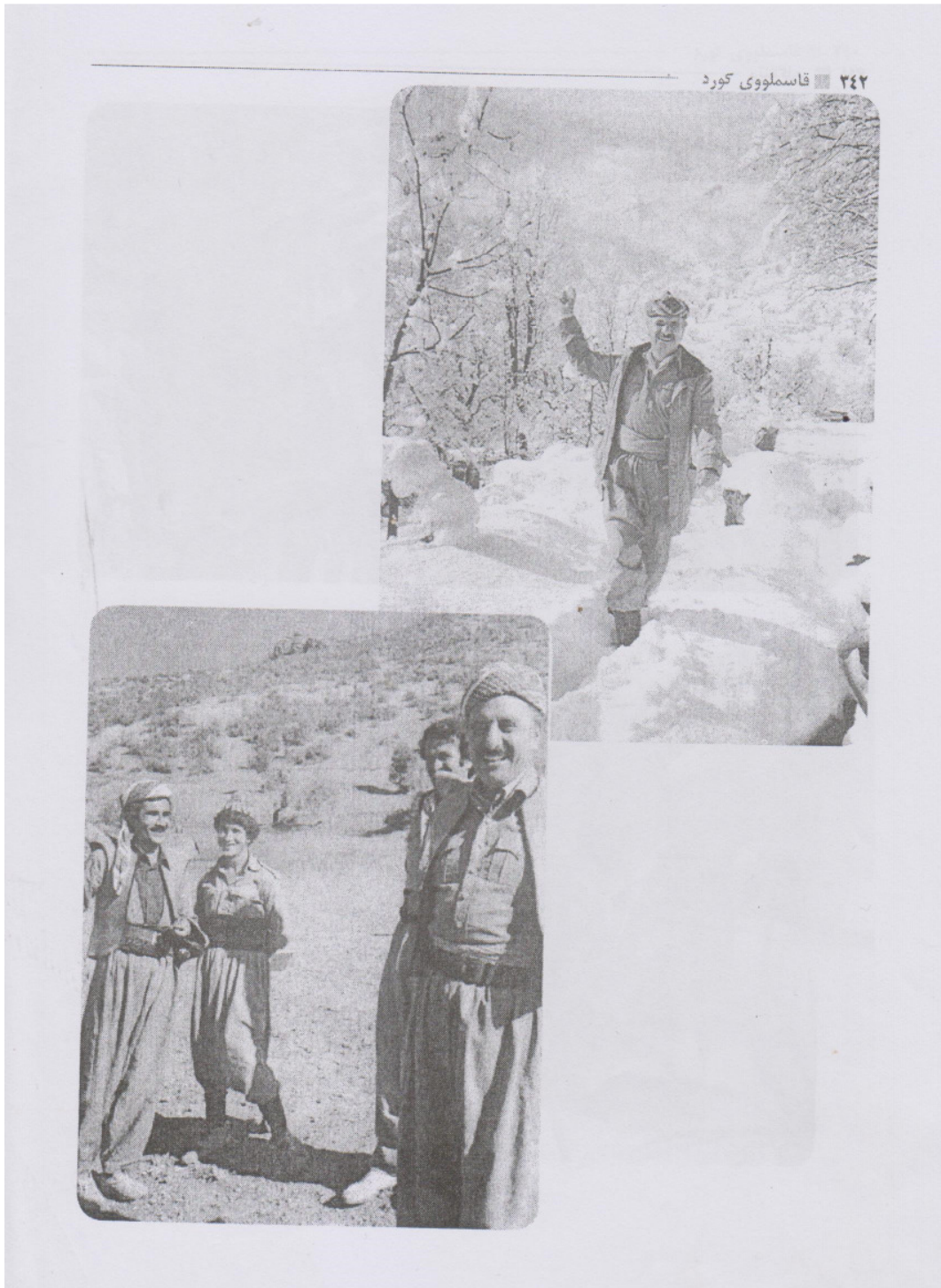
۳۳۹ ■ وينه كان

دهمانچهی بهرکهلهکئی و کولهبالی هه ورامیی مهلا عهبدوللا و بهسه رهاته کهی بهره و شیعره کهی ذو حیاتین، زووحه یاتهبینی عهلی گه لایژ شاعیر، نووسهر و لیکولهره وه و سیاسه تغانی کوردی دوورخراوه، "ته ندامی حدک" نووسهری رۆژنامهی کوردستان پاشکۆی بهک لاپهره یی رۆژنامهی آذربایجان سهر به فیرقهی دیموکرات، توواوه له چیزێ توده ی ئێران شههیدی بیروباوه رۆژنامه کراو به دهستی جینایه تکارانی دژی کورد له زیندانی ئیوینی وه بیهر

هینامهوه، ذوحیاتین دهمه تهقهی قرژال و ماسیی ئاو و ئیشکانیی، مان و نهمان، تیروانین له مهرگ و ژبان، دهشتی قاقیر و دهریا، گهل و دزی گهل، بو ژبان و چوون ژبان؟ بیوهفایی و خهپانهت، وهفاداریی به پهیمان لهو شیعهدها و لهو وینانهدا و لهو ههزاران تهزویرهی که مهلا عهبدوللا بو شاردهوهی واقعییهتی سهدان جیناپهت که دزی کورد کردوو به و کراوه و له کولهکهی تهردا باسیان نهکراوه ههژاندمی که جاریکی دیکه به دهنگی بهرز بیخوینمهوه. نهو مهلا عهبدوللا بهم له جهستهی نهو ذوحهياتينهدا دی که قیلهی گوریوه و بووهته هاودهستی دوژمنهکانی کورد. بووهته نوکهر و چلکاوخوری تالهانی، هاونشینیی، قاتلهکانی قاسملوو شهیرهفکهندیی، تهزویرهکانی مهلا عهبدوللا " ئیدیتوری کتیبیی خولیاو مهرگی قاسملووی کورد خولیاوی کوردستان پیمان دهلین ، مهلا عهبدوللا دوای جیاوونهوهی رینهرایهتی شورشگیر بهره و کوئی کشا؟ بوو موریدی " خوالیخوشبوو ئیمام خومهینیی " کانیای روو له ئیشکبوونی جئ هیشت، یارانای خوئی به کوشتی دان. مهلا عهبدوللام بینی که رۆژیک یارو هاوریی د. قاسملوو و رۆژیک خهپانهتکاریکی دلرهقی دزی مرؤف. بهدیلهکهیم له کتیبیی شوکانی کورد نووسینی ئه ره بئ شه مۆو حیزبه چوارکه سیی به کهی " نه نه چهته " خوئی و سئ بوو که کهی دادی که فرماندهره چلئیس و دوخین شلهکانی روسیان ئابروو چوواو کرد. نه چهته ناوئیکه که نووسهری ئهم دیرانه بو ئه و ژنه کوردهی کتیبه کهی ئه ره ب شه مۆی هه لیزاردوه. مهلا عهبدوللا نه ی نووسیه به چه مه به سئیک ئه و وینه گه لهی له کتیبه دا بلاو کردوه ته وه؟ ویستوو به خوینهری کورد بلئ ئه وان هه وه کو خوئی " دل سوژی کورد"، رینه رانی تیرۆرکراوی حدکا، هاوسه نگره ی پشیمه رگه بوون یان ئه وان هه کاربان خالی کردنه وهی فیشه کی خه شبایی پشیمه رگه ی ناوسه نگره و فرۆشتنه وه یان به ئیتیلعاتی سپای پاسداران بووه؟ نه کا به شیک له وان هه وه کو خوئی " ذوحیاتین " ه کهی عه لی گه لاویژ بوون؟ ئه وان هه جیژان له کتیبه دا نه بووه.

ذوحهياتين دوو ژبان ، دوو رهوتی ژین، به شیک له بوونه وهران دوو ژبانن ، له ناو ئاوو له وشکانی دا دهژین. وه کو قرژال رهقه، بۆق، سوسمار، کیسه ل ...

ذوحیاتین دوو ژینه دوو ژبانه

بو خویندنه وهی شیعیی ذوو عهياتين کرت ه بکه سه ر ئیره و Ctrl داگره!

۲۴۲ ■ وینه‌کان

تەزۋىرلىكى فۇتۇشاپىيى و مۇدىرن، كارلىكى سىستېماتىك

مەلا ەبدوللا ەسەنزاە بۇ تەزۋىر كوردن وىنەى لە جىهاندا كەمە. ئافەرم "حدك" بۇ رىكۇردت!

دوكتور قاسملو ەم وىنەىدا لە تەنىشت كەسىك راوەستاوە كە وىدەچى جەلال تالەبانىي بووئى. لە پشتى د.قاسملو، فتح الله، پىشمەرگەى پارىزەرى د.قاسملو و لە دەستى چەپى فتح الله مەلا ەبدوللا ەسەنزاە وىستاوە. لە وىنەىدا مەلا ەبدوللا وىستووېە زەقتەر دەر كەوئى. بۇ ئەوە تىمە ھاودەستە كەى بە فۇتۇشاپ رومى تالەبانىي يان داپۇشيوە. مەلا ەبدوللا وىستووېە بە وىنەى بە پروپاگەندە لۇخۇى بكا كە گوايە زۇر نىك، باوەرپىكراو، ئەمىن، دەست و دلپاك، وەفادار، راستوئىز، كورد خۇشەوېست و جىئ متمانەى د.قاسملو حىزبە كەى بووە. وىستووېە ئەندامانى حدكا شك نەكەن كە مەلا ەبدوللا ھاوكارى صحرارودى، ئىتتىلاعاتى سپاى پاسداران، وەزارەتى ئىتتىلاعاتى ژىر دەسەلاتى فلاحيان و ھاودەستى تالەبانىي بۇ توننا كوردنى حدكا، ئاشبەتال و زەمىنە خولقېنى كوشتارى سەدان ئەندامى حدكا لە باشورى كوردستان و بەرپرسى ەموو كارەساتەكانى سەپىندراو بۇ توننا كوردنى بزوتتەوەى كورد لە رۇژەلاتى كوردستان بووە.

بە پىچەوانەى ئەو ئىدەىە كە: مئزوو دوو پاتەنارىتەوە، مخابن بۇ كورد ئەو وتەىە راست نەبووە. مەلاى خەتى و مەلاى كاژئ فەرقىان نە بووە؟!.

ەموو ئەو وىنانەى كە رەمەكىي و بىئ ژىر نووس خراونەتە بەرچاو و مەلا ەبدوللا بە كارى كارۇل پىرۇن ھۇبىرى ناساندوون ئىبتىكارى ەبدوللا ەسەنزاەن.

درىژەى ھەىە ۷ سىپتامبرى ۲۰۱۵